

OPONENTNÍ POSUDEK

Diplomová práce:	Návrh exteriérového objektu jako formy propagace problematiky „Lidé bez přístřeší“
Autor:	BcA. Slavko Eichler
Škola:	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Vedoucí dipl. práce:	Ing. arch. H. Maršíková
Oponent:	Prof. ing. arch. Martin Rajniš
Datum zpracování:	12.06.2011

Obsah:

1. Úvodní poznámka
2. Zadání
3. Teoretická část práce
4. Návrh
5. Hodnocení
6. Návrh klasifikace

1. Úvodní poznámka

Slavko Eichler si asi těžko dovedl představit, jak zdatnou blechu si nasadil do kožichu, když mě požádal o oponenturu svého diplomu. V „bezdomevectví“ mám dlouholetý trénink. Na více než 170 větších cestách jsem jako dobrovolný „homeless“ strávil asi 600 dnů (1,64 roku). Takže pozor - mluvím z vlastní zkušenosti. A ještě víc – to téma mě velice zajímá – ale spíš v poloze vytváření prostorů s minimálními stavebními náklady – nejlépe se zcela nulovými.

Další podstatnou zkušenost mám z cest po chudých zemích Afriky, Asie a Jižní Ameriky. Tam všude jsou miliony lidí schopných budovat obydlí za zcela mizivé ceny (často jen za práci). A co je úžasné – s výsledky neuvěřitelné výtvarné síly.

Bylo by ode mne podlé rozsekat jako starý matador mladého kolegu na padrť. Pokusím se o velkou ohleduplnost, která však musí mít své meze.

2. Zadání (posouzení)

Zadání, které je formulováno „Návrh exteriérového objektu jako formy propagace problematiky lidí bez přístřeší“, mi skoro nic neříká. Snad jen to, že to v češtině hodně špatně zní. Těžko si dovedu představit, že bych i já (pánbůh chraň) byl po dobu svého dobrovolného bezdomevectví částí oné problematiky. A když ano, tak budu hlasitě protestovat. Spadá tam i

3,5 milionu lidí spících každou noc na chodnicích v indickém Dillí? Asi ne! Je to pro bezdomovce v Čechách? Snad ano! Ale ty určitě víc zajímá čeho se napít, co pokouřit a řada jiných věcí. Bezdomovectví je únikový ventil ze spotřební společnosti, kterým je někdo vyvržený, vypuzený, či uniká sám. Pochybují však, že budování krásných „shalterů“ to dokáže ovlivnit.

Pokusím se raději přeformulovat zadání, abych s ním dokázal v pohodě zacházet. Co třeba: Navrhněte levnou, minimální stavbu, sloužící jako úkryt. Pro každého. Může být případně užita i při úvahách o problematice „bezdomovectví“.

Tento úkol je srozumitelný a Slavko Eichler jej splnil. Otázkou však je, jak úspěšně.

3. Teoretická část (hodnocení)

Chápu, že teoretický elaborát má mít určitý počet stran. V diplomu S. Eichlera je užita běžná internetová metoda – velké množství citací, často jen přebírání textů nebo jen mírně redigovaný původní text. Takže sčítáním docházíme k těmto číslům:

- zadání, tituly, seznamy, atd.	17 str., tj. 21,8%
- převzaté, původní či mírně upravené texty	33 str., tj. 42,3%
- texty, plány, obrázky S. Eichlera	28 str., tj. 35,9%
<hr/>	
- celkem	78 str., tj. 100%

Citace nás poučí o řadě věcí – co si myslí pan Mlčoch, Bořek Šípek..., ale i o tématech zdá se velmi vzdálených – třeba výroba a pokládání došků.

Když se pan Eichler stane třeba (pánbůh chraň) ministrem, investigativní novináři mohou najít potravu pro své kecy.

Aby však bylo jasno, mně vůbec nevadí krátké zprávy, a tak jsem většinu textu přešel. Tam, kde se jedná o původní texty, jsou názory diplomanta formulovány sice kostrbatě, poněkud pokleslým a schematickým stylem, ale dá se z nich vypreparovat poměrně rozumné jádro.

4. Návrh (analýza)

Pan Eichler navrhl výtvarně velmi zajímavý objekt ve tvaru řetězového oblouku (přesněji zborcená plocha 1. řádu s řídicí křivkou do řetězovky vypsaneho polygonu). Rozměry objektu jsou: $d=1,9\text{m}$, $v=1,8\text{m}$, $\text{š}=0,7\text{m}$. Podložku tvoří 4 standardní europalety. Nosná konstrukce je z dílců složených oblouků z 5-ti vrstvé kartonové lepenky. Pole z trojvrstvého kartonu se ukládají do ozubů na obloucích. Kryt proti vlhkosti je proveden z dutinkového plastu.

Za prvé: Technologicky je dílo poměrně složité. Vynést a přesně vyřezat díly je spíš práce pro středně zdatného modeláře.

Za druhé: Skládá se z řady odlišných materiálů, 2 druhy lepenky, polypropylenové desky, pásy, palety, atd., atd.

Za třetí: Vyžaduje kázeň, schopnost číst plány, organizovat čas a hmotu, soustředění, nadání, atd.

Nic z toho většina nucených bezdomovců nemá a dobrovolní homelessové hledají spíš řešení ad hoc (opuštěné stavby, zastávky, pohozené roury, atd., atd.).
Autor vytvořil zajímavý objekt asi spíš na výstavu nebo k publikování a upoutání pozornosti na problematiku bezdomovectví.

Užitné vlastnosti:

Přístřeší by mělo alespoň v minimu vytvářet tyto základní podmínky (a jak je plní posuzovaný návrh - v procentech)

a) ochrana proti dešti, větru	100%
b) ochrana proti mrazu, horku	30-50%
c) ochrana proti hluku	20%
d) bezpečí (ochrana proti násilnému vniknutí)	0%
e) místo ke spaní (min. 2 osoby)	50%
f) místo k obývání	50%
h) hygienický servis	0%
i) úložný prostor	30%

Spojení a distančníky tvoří pet lahve. Svázání systému je polypropylénovými pásky. Autor uvádí i jiné materiálové možnosti, otázka vstupních, resp. čelních stěn není prozatím řešena.

5. Hodnocení

5.1. koncept

Pokud posuzujeme objekt jako stavebnici na malé, poměrně levné přístřeší, je to celkem úspěšný návrh. Je proveditelný, i když autorovo zaujetí pro stavebnicový systém vítězí nad praktickými aspekty. Ukazuje se, že by oblouky bylo lépe vytvářet z menšího počtu dílů (ideálně asi dva), polypropylenové desky jako kryt také dobře poslouží.

Výraz celé stavby je velmi příjemný a řadí se k zajímavým dílům českého „lowtechu“

5.2. kontext

Pokud kontextem nazveme uživatelnost pro lidi s velmi omezenými prostředky hledajícími přístřeší, tak jsem poněkud skeptičtější, vysvětlím důvody. Vidíme, že užitné vlastnosti objektu mají značné deficity.

5.3. ekonomie

Autor tvrdí, že náklady se pohybují na cca 1.000,- Kč. Tento výpočet však nezahrnuje ceny za:

- palety	4x200,-	800,- Kč
- kartony		300,- Kč

- lepidla	100,- Kč
- nástroje	~ 300,- Kč
- práce (cca 40 hod. a 150,- Kč)	6.000,- Kč

Celkem to dělá 8.500,- Kč bez DPH. Což je sedminásobek ceny docela slušného stanu (vůbec nejlevnější stan stojí 400,- Kč).

Jinými slovy, autor neřeší praktický problém, ale hledá alternativu přístřeší. Nejsem tak úzkoprsý, abych si to neuvědomil.

6. Návrh klasifikace

6.1. Autor splnil požadavky na diplomní projekt.

6.2. Navrhuji klasifikaci B – velmi dobré

V Praze 14.06.2011

M. Rajniš